на ... американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 7. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го СІЧНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 7. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 9, 1953. VOL. LXI

ТРУМАН ДО СТАЛІНА: ВІЙНА ЦЕ РУЇНА РОСІЇ

Вашингтон. — У своєму прощальному посланні до Конгресу про стан країни — президент Труман попередив совєтського прем'єра Йосипа Сталіна, що Злучені Держави розвинули жахливі атомові роди зброї, які, як сказав він просто на адресу Сталіна, можуть принести руїну „для вашого режиму й вашої батьківщини." Послання Трумана, відчитане в обидвох конгресових палатах, охоплює 12,000 слів. Воно містить такі найважливіші пункти:

Недавно винайдена і випробована коло острова Еніветок воднева бомба започаткувала в світі „нову добу руїнуючої сили", в якій людина може знищити мільйони живих людей „одним ударом". Крім того, ще жахливіші роди атомової зброї будуть, мабуть, розвинені. Страшенну відповідальність матиме майбутня адміністрація Айзенгавера — спонукати Совєтів погодитися на гідну „міжнародну контролю атомової сили". У прямім зверненні до Сталіна каже Труман: „Ви можете проголошувати віру в пророцтво Леніна, що одним ступнем в розвитку комуністичного суспільства буде війна між вашим світом і нашим. Одначе Ленін — це людина з передатомової доби, що оцінювала суспільство, людство й історію очима з-передатомових часів. Від часу, коли він це писав — сталося щось незвичайно важливе. Війна змінила свою подобу і свої розміри. Вона не може бути вже ступнем в жаднім розвитку, за вийнятком в руїні вашого режиму й вашої батьківщини." — Проте, чи прийде мир або атомова війна, сказано в посланні таке: „Ми про це мабуть не матимемо відповіди ще на довгий час у майбутньому". — Одначе одне певне, а це, що Совєти не змінять так легко своїх намірів для опанування світу. У справі холодної війни каже Труман: „Тому, що Совєти вже бачать, що вони не можуть перемогти у підривній війні, вони можуть вдовольнитися меншими осягами і „податися взад" в холодній війні, яку вони почали були". — Щодо тотальної війни, то потепер вдалося до неї недопустити. Нам принаймні пощастило розбудувати силу, — при допомозі якої „можна стримати вибух тієї війни на таку майбутність, яку тільки людина може передбачити."

У справах внутрішньої політики президент Труман приписує собі такі заслуги: справжні й великі осяги у піднесенні життєвого стандарту, недопущення до післявоєнної сподіваної депресії, розширення добродійств суспільного забезпечення як: старечі пенсії, мінімальної платні, тощо; розвиток природних ресурсів; розширення перегороди в расовій дискримінації; розбудову варстатів праці, при яких 62,000,000 осіб дістало затруднення; зменшення довгу країни в рр. — 1946-1950; реформи в фармерській політиці; підтримка освітніх і шкільних установ з федеральних фондів; розбудова водно-електричної сили;

У закордонній політиці: — Розбудова оборони країни для забезпеки від агресії, а найважніше стримання агресії в Кореї і поставлення Злучених Держав у проводі світу для поборювання комуністичних цілей; об'єднання вільного світу в обороні перед комунізмом.

Президент Труман не подає в свойому посланні „про стан країни" жадних законопроєктів, називає становище президента Злучених Держав, — „найважчим завданням на землі"; каже, що дуже радо повертається до приватного життя після 20. січня і бажає свойому наступникові в уряді всього добра, якого тільки можна побажати в часі, коли він „має обняти найбільший тягар і найбільшу відповідальність, яку тільки людина може мати."

Сенат відкинув плян припинення обструкції

Вашингтон. — Сенат, у поіменім голосуванні, великою більшістю, бо 70 голосами проти 21 відкинув плян припинення обструкції („філібостер"), пред'явлений двопартійним блоком лібералів. Плян полягав у тому, щоб змінити правила, які вирішують час промов сенаторів під час дебат. Лібералі змагали до того, щоб при дискусії над поширенням громадянських прав можна було виключити безконечні промови сенаторів, які своєю фізичною витривалістю перемагали досі всі спроби перевести реформу, в користь негрів, започатковану демократами.

Закінчено оборонні промови про реєстрацію комуністів

Вашингтон. — Федеральний уряд і Комуністична партія Злучених Держав покінчили свої кінцеві аргументи, висунені в Раді Контролі Підривних Дій. Тепер уже сама рада має вирішити, чи комуністи й члени прокомуністичних організацій матимуть обов'язок реєструватися конечно на підставі закону про внутрішню безпеку. Секція ради, складена з двох членів після переслухання 21 свідка до 20 жовтня 1952 р., і простудіювавши 14,735 сторінок свідчень, порекомендувала, щоб рада признала Комуністичну партію Америки за „кукілу Совєтського Союзу" й тому вона, на підставі закону, має бути зареєстрована як чужинна агенція. Проти цього поставила Комуністична партія своїх оборонців, які покінчили свої аргументи в середу. Урядові знавці відбили аргументи комуністів, кажучи, що в них нема нічого нового, крім звичайного заперечування й нападів на урядових свідків.

БЕДЕЛ СМИТ ДОРАДНИКОМ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Ню Йорк. — Ген. Валтер Бедел Сміт, колишній голова генерального штабу Айзенгавера і амбасадор до Совєтів, а теперішній директор Центральної Розвідчої Агенції стане, по всій імовірності, підсекретарем стейту і дорадником новообраного президента, як це сповіщають газети, що стоять близько до головної республіканської квартири. Ген. Сміт буде в департаменті стейту другим з черги урядовцем, бо Джан Фостер Доллес призначений на секретаря стейту. На місце Сміта в Центральній Розвідчій Агенції прийде мабуть теперішній його заступник, Аллен В. Доллес. — Ген. Айзенгавер призначив на становище асистента секретаря оборони для персональних справ Джана А Ганну, теперішнього голову Стейтового Каледжу Мішіген, який заступить Анну Розенберг. — З Вашингтону сповіщають, що ген. Айзенгавер вимагатиме від Сенату затвердження всіх призначених ним високих урядовців негайно після перебрання влади 20 січня. Сен. Тефт думає, що це не знати, чи Сенат погодиться затвердити ці призначення без дискусії, бо треба ще рахуватися з демократами, які можуть мати свої застереження.

ВЕЛИКА ВТРАТА: ПОМЕР ВОЛОДИМИР БЛАВАЦЬКИЙ

Володимир Блавацький в ролі Гамлета. На фото його власноручний підпис.

Філаделфія. — Вночі з 7-го на 8-го січня тут помер Володимир Блавацький, один з найвидатніших діячів української сцени та українського театрального мистецтва і зразковий громадянин. З Покійним, що народився 15-го листопада 1900 року в Косові в Західній Україні, відійшов в могилу один з найбільших ентузіястів українського мистецтва і української культури взагалі та великий патріот. Він був директором Українського Театру ім. Тобілевича в Західній Україні під час польської окупації, був директором державного Театру Опери і Валету у Львові під час бурхливих воєнних часів, зорганізував Український Театр і під час скиталыцини в Німеччині, як і опісля, переїхавши до цієї країни, продовжав серед невідрадних обставин цей свій геройчний змаг за український театр, з яким назавжди буде зв'язане та перейде в історію його славне ім'я.

Вістку про смерть В. Блавацького передав нам з Филаделфії д-р В. Галан в останній хвилині перед випуском цього числа й тому тежщойно в дальших числах зможемо подати дальші інформації про цього визначного і заслуженого Артиста і Громадянина.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ ОГАЙО ПРОГОЛОСИВ ОФІЦІЯЛЬНО УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ НА 22-го СІЧНЯ

Колумбус, Огайо. — Губернатор стейту Огайо, достойний Френк И. Лавші, проголосив офіційно день 22-го січня, як „Український День". В окремій проклямації з того приводу дослівно сказано:

„Тому, що січень 1953 буде 35-тою річницею проголошення вільної і незалежної Української Республіки, і

Тому, що Українці в цілому світі святкують 22-го січня як пам'ятку вільної колись України, і

Тому, що Українці в Америці обходять цю дату потвердженням своєї віри у волю для всіх народів і скріпленням своєї певности, що тиранія і деспотизм не можуть довго встоятись там, де людина так вірить, і

Тому, що відомо, що відданість демократії і волі продовжує жити в поневоленій Україні, хоч Республіка була короткотривала та попала в насильну окупацію російських комуністів в 1922-гому році, і

Тому, що універсально признано, що резистенс хороброго і патріотичного українського народу проти комуністичного тоталітаризму ніколи не припиняєся аж до сьогоднішнього дня,

Тому я, Френк И. Лавші, губернатор, проголошую четвер, 22-го січня 1953, як УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ в Огайо, і використовую цю нагоду та прошу всіх громадян цього стейту долучитись до тих громадян українського походження для відповідного і належного відзначення цієї дати та великого значення, яке вона має зокрема для українського народу.

В доказ цього я підписую своє ім'я і даю доручення прибити Велику Печать Стейту Огайо, в Колумбусі, цього дня 31-го грудня Року Божого 1952-го. Підписано: Френк И. Лавші, губернатор".

Офіційну декларацію губернатор Лавші підписав в приявності окремої української делегації стейту, в якій взяли участь: адв. О. Е. Малицький, проф. Павло Лелявець, Юрій Свістель, Іван Кравець, Юрій Присташ, адв. Іван Вілинський, Леон Дуда, адв. Теодор Іванчук та Іван Шимків. Делегація вiдбула при цій нагоді одногодинну конференцію з губернатором Лавші. Губернатор в розмові висловив признання американським українцям за їх заходи для допомоги визвольним змаганням українського народу, що є в інтересі теж Америки і цілого вільного світу. Він зокрема гратулював українцям за їхні публікації англійською мовою, видані старанням і коштом Українського Народного Союзу, та просив передати подяку тим всім організаціям і громадянам, які надсилають йому ці видання, з яких він вже має окрему колекцію в своїй бібліотеці. Губернатор Лавші рівночасно заповів, що він особисто радо візьме участь у святкуванні Українського Дня в Клівленді, якщо тільки на це дозволять йому його стейтові обов'язки. Величава академія з нагоди Українського Дня відбудеться в Клівленді в неділю, дня 18-го січня о год. 2:30 після полудня в великій залі Паблик Авдіторіюм. Українськими промовцями на святі будуть ред. „Свобод" д-р Л. Мишуга та голова УККомітету проф. Добриянський.

„Совєти мусять змінитися або завалитися"

У своєму зверненні до Конгресу, президент Труман багато місця присвятив оцінці змісту СССР і загрозі, що її дізнає вільний світ від цього державного масиву. Президент стверджує, що тепер світ поділений не з вини Західнього світу, а бажанням Совєтів: — „Це вони, а не ми розпочали холодну війну". Тому, що вільний світ бачив прямування Совєтів, то він прийняв наше провідництво в стримуванні совєтського походу. Во ж Совєтський Союз заняв величезні обшири в вісім мільйонів квадратових миль. В додатку, поза совєтськими кордонами знаходиться приблизно вісім мільйонів квадратових миль сателітних держав, наявно влучених в совєтський союз і Китай, його найтісніший спільник. Цей величезний обшир має багато природних багатств, що спроможні підтримати великий економічний розвиток. Але одночасно той світ є світом пригнічення людини, він впряжена до розбудови військової потуги. Це світ в якому поліція є усім; „світ, де терор і рабство обмислено за знаряддя уряду"; світ, де всі соціяльні сили є монополем держави й сама держава є твором комуністичної тиранії. Комуністична партія керує усією економікою. У сфері впливів Москви і Пекіну „вся історія, філософія, мораль і право устійнені з центру негнучкою догмою", що її населення мусить приймати в цілості. Комуністи непереставно прямують поширити свій світ усюди й усіма способами.

● **Французький транспортовий літак-ракета** відбув першу пробну подорож з Парижу до Алжіру за дві години і шість хвилин.

РЕЗУЛЬТАТ МІСІЇ УККА

(Укр. Інформ. Бюро)

I. Комунікат Тимчасової Ділової Комісії.

Подається до відома українського громадянства, що на спільній нараді делегації Українського Конгресового Комітету Америки з представниками українських політичних установ і організацій в днях 19-20 грудня ц. р. у Мюнхені покликано Тимчасову Ділову Комісію, до якої ввійшли — представники СГД, ЗЧ ОУН, ОУН, СЗСУ-СП, СКТСУ, УРДП, УСП, УНДО, УНДС.

Тимчасова Ділова Комісія мала устійнити передумови української участи в протибольшевицькій акції різних американських кіл, зібрати погляди у цій справі широких кіл українського громадянства та утримувати зв'язок з Українським Конгресовим Комітетом Америки й з відповідними американськими чинниками в справі дальшої дії на підставі вироблених позицій. Тимчасова Ділова Комісія впродовж трьох місяців має скликати спільну нараду українських політичних установ та організацій для устійнення дальших рішень і зложення перед нею свого тимчасового мандату.

Тимчасова Ділова Комісія приступила до праці, виділивши президію в складі д-ра М. Хробака (голова), полк. А. Кмети (заст. голови) й мр. Я. Бенцаля (секретаря). На засіданні 25 грудня Тимчасова Ділова Комісія ствердила, що виробленим відповідних українських позицій має займатися спільна нарада українських політичних установ та організацій.

Тимчасова Ділова Комісія вважає позиції, вироблені спільною нарадою українських політичних установ та організацій дня 27. грудня 1952 року, висловом своїх поглядів у цій справі.

Мюнхен, 29. грудня 1952 р.
Президія Тимчасової Ділової Комісії.

II. Позиції українських політичних установ та організацій щодо протибольшевицької акції різних американських кіл.

Уповноважені представники українських політичних установ та організацій в Европі, заслухавши в днях 19-20 грудня 1952 р. інформації делегації Українського Конгресового Комітету Америки в справі „Американського Комітету Визволення Народів Росії" та перевівши відповідну дискусію, зібралися дня 27. грудня на окремій нараді і схвалили в імені цих установ та організацій (Виконний Орган Української Національної Ради, Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради, — Союз Гетьманців-Державників, Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів, Організація Українських Націоналістів, Союз Землі Соборної України — Селянська Партія, Українська Революційно-Демократична Партія, Українська Соціялістична Партія. Українське Національно-Демократичне Об'-

(Закінчення на стор. 3-тій)

Черчил на третій розмові з Айзенгавером

Ню Йорк. — Новообраний президент Айзенгавер відбув третю конференцію з британським прем'єром Вінстоном Черчилем, яка тривала 95 хвилин. Під час розмови, яку ведено в домі Бернарда Баруха, не було нікого, крім обидвох співрозмовників, як твердить кореспондент „Ню Йорк Таймса" Пітер Кігс. Він каже, що за вийнятком британських вістей, що „вони обидва обговорювали справу", нема жадних інших вістей про зміст розмови обидвох політичних провідників. Після цієї конференції приїхали на обід до Баруха Джан Фостер Доллес і губ. Тамес Е. Дюї. Покінчивши розмови в Ню Йорку, Черчил виїхав до Вашингтону, де зустрінеться з президентом Труманом заки той покінчить своє урядування.

Два високі урядовці ОН відійшли як прихильники червоних

Об'єднані Нації, Н. Й. — Під натиском публичної опінії в ЗДА мусіли залишити працю в ОН два високі урядовці, бо вони мали зв'язки з комуністами. Ці урядовці — це Дейвид Вейнтравб, директор Господарської Стійкости й Розвитку, та Дейвид Заблодовски, директор Видавничого Відділу ОН. Заблодовски написав „листа до генер. секретаря ОН Тригве Лі, в якому повідомляє про свій відхід з праці в ОН, щоб „звільнити цю організацію від натиску" публичної опінії. Обидва вони були на листі 11 урядовців - прихильників комунізму, що ще досі працюють в ОН. Заблодовски признався перед парляментарною комісією, що він ще 1936 р. приступав був до комуністів в ЗДА, щоб успішніше „поборювати націзм". Він признався також, що передавав „листи деяким особам". В ОН він працював від 1946 р., і діставав 10,800 долярів платні на рік, не платячи від цих грошей податків.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **Західна Німеччина** має клопіт із виплатою Ізраїлеві відшкодування за втрачене жидами майно під час нацистської влади, бо арабські держави грозять бойкотом Німеччини, коли вона цю репарацію скріпить господарку жидівської держави. Тут важливе становище Єгипту, який не тільки купує в Німеччині, — але також і продає багато товарів цій европейській країні.

● **Члени конституційного** комітету вугільної і сталевої промисловостей подали звіт, в якому хотіли б знайти компромісову розв'язку в створенні понаддержавної політичної влади, яка вдоволила б і тих, що хочуть європейської федерації, і тих, що залишаються тільки за союзом незалежних европейських держав.

● **Китайські комуністи** занепокоєні втечею рибалок, які на рибацьких човнах під час довгої роботи втікають часто до Гонг Конг. Досі втекло в такий спосіб коло 3,000 рибалок. Комуністи вмістили на рибацьких човнах своїх довірених людей, які контролюватимуть непевних рибалок.

● **„Втікачка з України"** отримала нагороду. Нюйоркська преса принесла повідомлення, що „одинадцятилітня втікачка з України", отримала першу нагороду в конкурсі, що його організувало Щадниче Об'єднання Дітей" разом з Щадничим банком на Юніон сквері. — Участь в конкурсі взяли діти приходських і приватних шкіл, а заголовком конкурсової теми був „Як ми повинні допомогти знедоленим дітям". Першу нагороду — п'ятидесятидоляровий щадничий вклад у банку — отримала Саріяна (певно Маріяна) Вишивана, яка описала, як вона була колись знедоленою, отримавши різдв'яний подарунок від американських дітей.

● **Пропав літак С-46**, що віз 37 вояків з Кореї і знаходився в останній частині подорожі — над стейтами Айдаго й Вайомінг. Літак мав приїхати до Форт Джексон, у Савт Кароляйні.

● **Губ. Дюї відмовив** стейтової допомоги для покриття витрат міста Ню Йорку. Посадник Імпелітері вимагав 627,000,000 долярів від стейту Н. Й.

● **46.000 дезертирів** зареєструвала армія Злучених Держав від часу вибуху Корейської війни. З них 11,000 не зловлено, а інші мусіли або вклонитися в службу, або піти до в'язниці.

● **Скасував аренду** міського причалу для юнії стивідорів (механіків при вивантажуванні кораблів), посадник міста Джерзі Сіті, Джан В. Кенні за те, що юнійні сидки складали свідчення некорисні для нього. Це виявив Кенні під час складання своєї свідчення перед стейтовою комісією в Ньюарку, Н. Дж.

● **Шість найвищих медалів** для героїв Корейської війни признав Пентагон уже після їх смерти. Медалі доручено родинам поляглих.

АДЕНАУЕР ЗА ПЕРЕВІРКУ ДОГОВОРУ В СПРАВІ ОБОРОНИ

ДОМАГАННЯ ПЕРЕВІРКИ ЗАПОВІДАЄ ТЕЖ ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМ'ЄР; АЙЗЕНГАВЕР ЗАКЛИКАЄ ДО ШВИДКОЇ РАТИФІКАЦІЇ

Бонн, Німеччина. — Д-р Конрад Аденауер, канцлер Західно - Німецької Республіки, виголосив в Мюнхені промову, в якій пропонував загальні зміни в договорі про европейську оборонну спільноту, на підставі якого мала б бути створена европейська армія, що включала б теж 12 німецьких дивізій. Договір вже був підписаний минулого року і очікує на свою ратифікацію парляментами п'ятьох европейських країн, які його підписали. Досі канцлер Аденауер був за тим, щоб цей договір якнайшвидше ратифікувати. Проте, в своїй вчорашній промові він висловив думку, що до тексту договору повинен бути включений окремий протокол, який виясновав би деякі подробиці. Доповнення договору та спрецизовання деяких його подробиць окремим протоколом домагався теж Рене Маєр, якого французька Національна Асамблея уповноважила створити новий уряд Франції. Попередньо генерал Двайт Айзенгавер нововибраний президент Злучених Держав був звернувся до канцлера Аденауера окремим посланням, рекомендуючи припинити дальше приділення ратифікації того договору з уваги на його важливість для европейської оборони. Послання Айзенгавера наспіло власне тоді, як навіть в аліянтських військових колах почали обмірковувати перестановлення оборонної лінії з ріки Лаби на ріку Райн, власне тому, що припізненість ратифікації договору про включення Німеччини в західну оборону. Айзенгавер висловив свою думку в тій справі в поздоровленні Аденауерові за його новорічні побажання. Ратифікацію договору німецьким парляментом відложено до кінця тютого, щоб дати Конституційному Трибуналові час вирішити, чи цей договір може бути ратифікованим звичайною більшістю голосів, чи вимагає більшости двох третіх голосів. Зміну становища канцлера Аденауера в цій справі вияснюється не тільки виступом Маєра у Франції, але й силою, опозиції до того договору в самій Німеччині. Рене Маєр, після того, як французька Національна Асамблея уповноважила його творити новий уряд Франції, висловив думку, що коли б йому пощастило створити такий уряд, то він змагатиме до відновлення переговорів в справі доповнення договору. Зміна становища Аденауера була несподіванкою для аліянтів, зокрема для американської дипломатії, яка досі вважала Аденауера за головну опору своєї політики на европейському континенті. Аденауер і Маєр, пропонуючи перевірку договору, виразно і недвозначно підкреслювали, що вони рішуче підтримують самі принципи договору.

Поляки демонстрували проти арешту краківського архієпископа

Лондон. — Релігійна Преса Служба довідується, що в Кракові відбулася велика демонстрація польських католиків проти заарештування комуністичним урядом місцевого архієпископа Євгена Базяка. В демонстрації мало взяти участь кілька тисяч осіб, що на вістку про арешт архієпископа зібралися біля катедри та на довколишніх вулицях. Проти демонстрантів вислано великі відділи поліції, що відкрила вогонь на демонстрантів, вбиваючи і поранивши багато осіб. Комуністичний уряд у Варшаві не потвердив, але теж і не заперечив цієї вістки. Тимчасом з Варшави повідомлено, що комуністичний уряд дозволив новопризначеному кардиналові Польщі Стефанові Вишинському виїхати до Риму, де 12-го січня мають відбутися формальні врочистості у зв'язку з інсталяцією нових кардиналів.

В Еспанії заарештували анархістичних змовників

Мадрід. — Тепер виявлено, що в Барсельоні поліція заарештувала провідників анархістичної групи, яка ще в жовтні і листопаді минулого року підготовляла великі протидержавні маніфестації в зв'язку з погіршенням господарських умов у цій частині Еспанії. Уряд генераліссімуса Франка частинно заповів від часу удержавлення заведення, підвищуючи платні державним службовцям, в тім також і військовим старшинам та заарештовуючи високих державних урядовців, які спроневірили були державні гроші. Робітникам виплачено подвійну платню за місяць грудень і в той спосіб поліпшено їхнє господарське положення. Досі невідоме число арештованих анархістів у Барсельоні, але гадають, що найменше 10 осіб аж у тюрмах на суд, і їх судитимуть як „ворогів держави".

ШУМАН ГОТОВ ВІДМОВИТИСЬ ВІД УЧАСТИ В УРЯДІ МАЄРА

Париж. — Французький міністер закордонних справ і один з головних творців теперішньої аліянтської політики на европейському континенті, заповів вчора, що він „не дбає" про задержання свого міністерського посту в новому уряді Рене Маєра, якщо б йому пощастило такий створити. Шуман мотивував своє становище тим, що він не хоче „бути невільником політики", з якою він не погоджується. Застереження Шулана відносяться до заяви Маєра, що він, на випадок створення уряду, змагатиме до відновлення переговорів в справі доповнення до підписаного вже, хоч ще не ратифікованого договору в справі европейської оборонної спільноти з участю Німеччини. Тому домагаються у Франції голово прихильники ген. де Голя і таке становище Маєра здобуло йому в парляменті їхню підтримку. Коли б Шуман відмовився задержати пост міністра закордонних справ в уряді Маєра, тоді цей пост перебрав би, правдоподібно, попередній міністер закордонних справ і прем'єр — Жорж Бідо. Американські, коментарі ставляться з великим застереженням до становища Маєра в справі договору про европейську оборонну спільноту, вважаючи, що таке становище не тільки нічого не вияснює, але ще більше запутує цілу справу. Ані Маєр — ані опісля канцлер Аденауер не з'ясували в своїх промовах точніше того, яких саме доповнень до договору вони бажали б.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

83-ТИЙ КОНҐРЕС

Новий Конґрес, з ряду 83-тий, почав свою діяльність 3 січня. Хоч в Білому Домі ще урядує демократ Труман, а в Сенаті ще проводить демократ Барклі, все те зміниться з днем 20 січня. Але як мова про Конґрес ,то він уже нині „републіканський" ,бо републіканці мають чисельну більшість в обидвох Палатах Конґресу, як в Палаті Репрезентантів, так і в Сенаті.

Це перший раз від 1930 року опинились в руках републіканців дві влади: законодатна і екзекутивна. Коби тільки була гармонійна співпраця між ними, а саме цього надіється ген. Айзенгавер. Та це не така проста справа. А що не так легко цю гармонію осягнути, пізнати найкраще по постійних конфліктах демократа Трумана з „демократичним" Конґресом. Подібне могло б повторитись і в новому Конґресі. Це добре розуміють републіканські лідери і стараються до цього не допустити бодай в самих початках. До того заставляє їх ще й та обставина, що хоч Конґрес став „републіканським", то републіканська більшість дуже мала. В Палаті Репрезентантів маємо тепер 221 републіканців і 211 демократів, а в Сенаті 48 републіканців і 47 демократів. Як бачимо чисельно різниця дуже незначна, а в Сенаті майже ніяка. Тому саме треба републіканцям бути в згоді, щоб заважувати в Конґресі. Та це не так легко здійснити.

Між републіканцями є багато з „старої ґвардії"; їх називають „націоналістами". Найвизначнішим представником цієї „ґвардії" є сенатор Роберт А. Тефт, що сам старався дістати републіканську номінацію на президентського кандидата. Тефт став тепер провідною особою в Сенаті ,так, як в Палаті Репрезентантів є ним Дж. В. Мартин мол. Ню Йорк Таймс пише, що републіканський провід в Конґресі властиво не представляє духа адміністрації. Провідними особами адміністрації стали люди, що зближені переконаннями до „інтернаціоналіста" Айзенгавера. Вже те одно вказує на евентуальні тертя між новим президентом і новим Конґресом, не зважаючи на партійну приналежність більшости Конґресу і Президента до Републіканської партії.

До того не треба забувати, що в ободвох головних партіях є ліберали і консерватисти, а то й реакціонери-ізоляціоністи. Сенатор Тефт зможе цілком певно рахувати в багатьох справах на попертя демократів, головно тих, що походять з південних стейтів. Але наразі, на самому початку нарад нового Конґресу великих терть не буде.

Републіканці знову прийшли до влади і тепер будуть відповідальні за дальшу закордонну і внутрішню політику. Сталося це в такий час, коли нема безробіття, а американський добробут дійшов до небувалих в цій країні висот. Не багато зміниться в цьому напрямі цього чи наступного року, бо країна мусить далі збροїтись. Найважливішою турботою нової адміністрації не буде безробіття, але це, щоб не допустити до обниження вартости доляра і збалянсувати бюджет. Бо як в час найбільшого добробуту годі збалянсувати державний бюджет, то що тоді було б, коли б настала депресія? Всі найближчі дорадники ген. Айзенгавера це представники великого бизнесу, банкового й промислового, які цілком певно заведуть ощадність в державному апараті, а теж і у випадках закордонної допомоги. Це вже належить до „традиції" републіканців — щадити, так як до традиції демократів належить — розтрачувати.

В широкому світі найбільш зацікавлені тим, яка буде закордонна політика нової адміністрації. Вона буде цілком певно ще більше „мирова", як була за демократів, хоч президентом стала військова особа. Буде хіба гостріше відношення до совєтської аґресивної політики, але — то все. Інакше, як би Сталін спровокував таку війну, що відразу стала б світовою. Тоді Злученим Державам не можливо було б стояти осторонь. Та на таке тепер не заноситься.

УКРАЇНСЬКА ПРАВДА ПЕРЕМОЖЕ

ПРОМОВА Д. ГАЛИЧИНА ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЧЕРЕЗ ІТАЛІЙСЬКУ ДЕРЖАВНУ РАДІОВИСИЛЬНЮ В РИМІ

(Надіслано з Риму)

(В. Ф.) Під час свого побуту в Римі ,член делеґації УКК, і голова Українського Народного Союзу Дмитро Галичин виголосив через італійську державну радіовисильню промову до українського народу на Рідних Землях. Його промову попередили короткі вияснення д-ра В. Федорончука про місію УКК та її ціль і про самого промовця. Промова п. Д. Галичина, виголошена і передана через радіо дня 27-го грудня 1952 р. о год. 7-мій ввечорі середньо-европейського часу, звучить:

„Дорогі Брати й Сестри, Дорогі Українці,

Радію невимовно, що маю нагоду промовити до Вас від імені делеґації УККА, яка приїхала до Европи, щоб обмінятися думками зі всіма українськими угрупуваннями щодо можливости їхнього евентуального включення в спільну акцію так зв. Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби. Побувавши кілька днів в Мюнхені, де саме перебувають й діють тепер Проводи всіх важливих українських установ і угрупувань, ми переконалися, що всі українці, де б вони не жили ,думають однаково, що всі вони болють й радіють одним серцем, спільним всьому українському народові, що визвольні змагання укр. народу там поза залізною заслоною, на Рідних Землях України, є теж й їхніми змаганнями, і тому вони готові докладати всіх старань, щоб допомогти українському народові здобути волю і незалежність. Ми переконалися, що не зважаючи на страшні матеріяльні злидні, нужду й незавидне положення ,в якому знайшлися десятки тисяч українських залишенців в Німеччині, Австрії та в інших країнах, немає сьогодні одного чесного українця, який бажав би піти на співпрацю з будь-яким російським емігрантом, як довго цей емігрант не стрясеться з дурману імперіялізму, що ще досі опановує думки і серця росіян. — Саме дурман цього імперіялізму не дозволяє російським еміґрантам презадуматися над тим, як би то рятувати свою честь й честь свого народу, сплямлену кров'ю мільйонових невинних жертв, рятувати ту честь, на конто якої треба записати мільйонове масове народовбивство, мільйони могил, море сліз і крови.

І от саме завданням УКК в Америці є освідомити якнайширші кола американського суспільства про цей дурман імперіялізму, з якого ще не вилікувалися росіяни, звернути увагу на цю хронічну недугу, яку може вилікувати тільки розчленовання російсько-большевицької імперії на вільні національні держави, між якими видне місце займала б вільна й незалежна українська держава. Завданням УКК є м. і. освідомити Америку й ввесь вільний світ, що найбільшою загрозою для них та для людської цивілізації є в першу чергу російський імперіялізм в теперішній його комуністичній формі. Супроти цього вільний світ не може рахувати в будь-якому будучому змагу на якунебудь допомогу чи піддержку з боку російського народу. Натомість сподівану поміч можуть дати тільки ці народи, що поневолені Росією.

Хоч ця, здавалося б, така ясна і чиста правда ще не стала загальною правдою Америки та взагалі вільного світу, то всежтаки є вже познаки, що вона з'єднує щораз то більшу скількість приклонників та просякає щораз то ширші кола світової опінії. Ось два місяці тому на річній конференції Американської Федерації Праці, цієї найбільшої робітничої організації у вільному світі, ухвалено постанову, що комуно-російські злочинці, мусять бути потягнені до відповідальності, як це було з їхніми колишніми побратимами нацистами, бо інакше вільний світ ніколи не зазнає спокою й тривкого миру.

Зокрема вага й значення України, як вірного союзника всього вільного світу в будучому конфлікті з імперіялістичною Москвою, знаходить чимраз то більше розуміння.

От у рецензії на книжку під заголовком „Україна 20 сторіччя", видану Українським Народним Союзом, найбільшою допомоговою організацією в ЗДА й в Канаді, рецензент великого часопису „Ню Йорк Ворлд Телеґрам енд Сан" ,писав недавно, що західній вільний світ втратив золоту нагоду знищити в самім зародку російський комунізм, бо не признав справедливих аспірацій українського народу до волі й державности.

Або знову сенатор Тай зі стейту Міннесота, висилаючи привітання до учасників П'ятого Конгресу американських українців, що відбувся в днях 4-го й 5-го липня 1952 року, між іншими зазначив, що американський народ очікує тої хвилини, коли зможе повітати серед вільних народів теж і вільний український нарід.

За кілька тижнів усі українці, що по цьому боці залізної заслони, обходитимуть врочисто велике ювілейне свято — свято 35-річної річниці проголошення Українською Центральною Радою, дня 22 січня 1918 року 4-го Універсалу, що голосив всьому українському народові, що „від нині Українська Народня Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу". Цей славний універсал українського народу сьогодні придоптаний важким чоботом московсько-большевицького наїздника. Та жертвенна боротьба українського народу, яку він веде на всіх ділянках свого життя, з одного боку, а знову праця УККА в обзнайомлюванні вільного світу з цією боротьбою, з другого боку, утверджує нас у глибокому переконанні, що недалекий уже час, коли московсько-большевицька тюрма народів розвалиться ,а тоді 4-ий Універсал стане знову дійсністю, стане знову власністю українського народу, вільного, незалежного, самостійного..." Свою радіопромову п. Галичин закінчив цитатом Б. Лепкого про „близький час і хвилю недалеку, що буря звіється нараз та згуртує й змішає нас і зблизька і здалека.."

Світозор Драгоманов

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРИ І РОСІЯ

Европейський Центр Культури, заложений „Европейським Рухом", пустив у світ окремий „плян" під заголовком „Европа і Росія".

У вступній частині, автори пляну ставлять „проблему": чи Росія, як її уявляє громадська думка Західної Европи, це складова частина Европи, чи вона творить окремий світ.

Росія — питання давнє, далеко давніше, ніж СССР, і викликає дві протирічиві думки. Одна думка — „Росія" представляє собою окремішний історичний тип. Така теза англійського історика Арнольда Тойнбі. В Росії — теза „слов'янофілів", російських інтелектуалістів XIX століття. Друга думка: Росія — частина Европи, вона має европейську культуру. В Росії це була теза „західників", яку підхопили багато нинішніх істориків.

Немає географічного або етнічного детермінізму, бо Европа не має ясної границі на Сході: 1. Кліматичні умови подібні в „Росії", в північних рівнинах Европи, в Канаді і на півночі Злучених Держав Америки. 2. араби були присутні в Еспанії 7 століть, монголи 2 (?) в „Росії", 3. столітній антагонізм між поляками і росіянами не наслідок відчутої різниці кліматичних або етнічної різниці, а наслідок того ,що польська Церква залежить від Папи, авторитет якого не визнає російська Церква.

Плян встановлює такі рішальні історичні чинники. Історична Росія мала послідовно чотири столиці: Київ, Москва, Петербург і знову Москву (СССР). Ці чотири столиці символізують чотири різні моменти у взаємних між Росією і іншими країнами.

Далі плян дає характеристику цих чотирох історичних діб: Київської „Росії" (IX-XII ст.), Московської „Росії" (XIII-XVII ст.), Петербурзької „Росії" (XVIII-XIX ст.), Совєтський Союз.

Автори відзначають, що „перша російська традиція суттєво европейська", бо Київська „Росія" основана в IX столітті скандинавами, родичами тих, які в цю саму добу осіли в Нормандії і в Сицилії. Вона, отже, основана на германічній традиції, европейській, рівности вільних людей: виборні влади, федерація міст, відсутність смертної кари і т. д. Тої самої доби: — контакт з Византією: приняття християнства (X ст.), юстиніянське римське право, византійське мистецтво. Таким чином через Византію греко-римська цивілізація один з формуючих елементів „Росії". Бази першої „російської" держави такі: князівство Києва і Новгорода в цю добу один з великих центрів цивілізації в Европі, який торгує зі сходом — Візантією, Багдадом, Індією, Китаєм, з другого боку з Дунайськими країнами, Скандинавією, Фляндрією, Англією. В XI столітті релігійна схизма ділить християнство на дві майже рівні частини: Римську Церкву і Східну Церкву, яка проголошує себе православною, вважаючи, що Рим відхилився від християнства Отців Церкви.

З монгольською навалою в XIII столітті „Росію" відділено від Европи. Московські князі стають васалами Золотої Орди, зростають монгольські впливи на звичаї, інституції, мову тощо. Торгові контори на Заході счезають. Хоч московським князям вдасться звільнитися після довгої боротьби, проте „Росія" стала для Европи забутою родичкою. В XV столітті Московський великий князь вже не фігурує у дипломатичних реєстрах західних суверенів. Москва проголошує себе „Третім Римом" взамін Византії, захопленої турками, московські князі стають царями (1547), себто наслідниками Цезарів. Абсолютизм царів розвивається, як знаряддя релігійної місії „Святої Росії". Цар стає самодержцем, як спадкоємець византійських імператорів, скупчує політичні і релігійні повновласти. Іван Грозний уводить кріпацтво тоді, коли в Европі воно починає зникати. Селяни організуються в середині сільських громад ,де вони спільно використовують землю (перший рід калективізму). Московське царство прямує на Схід, в Сибір, що стає для росіян новим світом для піонерів і втікачів, як Америка для Західняків. „Росія", яка поступає в Азії, загрожена зі Заходу. Балти, Поляки, пізніше Шведи наступають на „Росію". „Росія" стала і була країною з двома схилами: один в Азії, де вона грає ролю великої потуги, другий в Европі, де її вплив ще слабий.

Петербурзька „Росія" (XVII і XIX ст.) реорганізується поевропейському (1703-1814) при Петрі I. Старі традиції переслідуються, відбувається масова іміграція европейських фахівців: від ученого до кухара). „Росія" стає під европейські впливи: французька мова ,армія, організована по німецькому, адміністрація на австрійський лад. Символ цієї нової орієнтації — оснування Петербургу 1703 року. Росія стає на чолі коаліції монархічних і консервативних держав водночас проти наполеонського режиму і проти ідей Французької Революції.

З 1815 року „Росія" політично виступає як потуга першорядна. На Віденському Конґресі 1815 р. цар Олександер I кидає гасло „Священного Союзу", міжнародної коаліції на користь „встановленого порядку". Але в той самий час Европа не перестає творити коаліції проти Росії, щоб не дати їй можливости досягти Константинопіль. Для Европи йде про те, щоб не дати Росії вийти в Середземне море, для Росії йде про „хрестовий похід". Підчас російсько-японської війни симпатії „ліберальної" Европи на боці Японії.

Культурно Росія росте, XIX століття для Росії — те, чим було Відродження для Заходу: розвивається література, музика. У філософії панує німецький вплив (марксизм). Проте в XIX столітті, добі націоналізму, в Росії одна проти другої стоять дві тези: для „західняків" „Росія" може стати модерною нацією тільки в школі Европи: „Як Росія все наша мати, Европа наша друга мати". (Достоєвський, „Щоденник письменника"). Для „слов'янофілів" Росія має окремішну місію на чолі слов'янських націй і „православного" християнства. Звідси систематична критика Заходу, як частини індивідуалізму, якобінізму і матеріялізму, які намагаються зруйнувати традиційний порядок і релігійне покликання Росії. „Росія потребує Москви, а Петербург — Росію" (Гоголь).

Росія окцидентизувалася, але тільки у вищих суспільних шарах (10% людности, 90% до середини XIX ст. в кріпацтві). Росія, яка напередодні першої світової війни починає індустріялізуватись, проте в порівнянні з Заходом лишилася відсталою політично і соціяльно.

(Кінець буде)

СЛАБІСТЬ КУСА ДЛЯ... ...ІСТА

(Лондон) — Маршал комуністичної Югославії має бути гостем уряду консерватиста В. Черчілла, цій справі англійська преса віддає багато уваги зокрема в зв'язку з чутками, що аґенти комінформу (фактично Москви) хотіли б „зліквідувати" Тіта в Лондоні так, як 1934 року хорватські усташі вбили короля Югославії в Марсеї, у Франції. Також є інша небезпека: в Англії є немало сербів, прихильників короля Петра, які ненавидять теперішнього комуністичного диктатора. Політичні вбивства на Балканах — річ дуже поширена. Тому для Скотлянд Ярду відвідини Тіта в цій країні приносять немало нового клопоту.

Проти офіційних відвідин маршала Тіта в Британії піднесла свій голос Католицька Церква, в цій країні. Тітові закидають переслідування церкви і релігії в Югославії, зокрема католицької. В пресі з цього приводу зав'язалася жвава дискусія. Пресові органи, що висловлюють думку великих партій, зазначають, що відвідини Тіта в Британії не мають нічого спільного з будь-якими одобренням урядом і парляментом внутрішньої політики Тіта в Югославії. Югославія в сучасних обставинах, незалежно від форми влади в цій країні, потрібна, як союзниця ,для Англії і навпаки. Взаємні симпатії чи антипатії тут не грають ніякої ролі, бо тут діє лиш взаємна заінтересованість.

Супроти закидів щодо утисків церков у Югославії виступив у пресі відомий приятель України, бувший голова Ліберального інтернаціоналу, професор з ,Оксфорду, Сальвадор де Мадаріяґа, еспанський еміґрант.

Представники теперішнього югославського уряду виправдуються, що вони не мали і не мають наміру переслідувати релігії і церкви, а що, мовляв, католицька церква стоїть непримиренно до теперішнього режиму.

Ці дискусії в пресі не можуть нічого змінити в відносинах між Британією та Югославією, Тіто сюди приїде.

Нащо демократичній Англії потрібна комуністична Югославія як союзниця? Ця країна перегороджує шлях для Москви до Адріятику і до Греції. Без того Москва могла б безпечно сидіти в Середземнім морі. Панування Москви в малій Альбанії не вистачає для поширення впливів в Середземноморщині. Югославія теж потрібна як союзниця Греції і Туреччини проти російського імперіялізму.

Оцінка сил цих держав порівняно з московським колосом та з силами сателітів Москви не задовольняє поставлених вимог. Знавці військових справ хвалять дух, витривалість і дешевину (невибагливість) турецького, грецького і югославського вояка. Але в зв'язку з тим виникають деякі труднощі і сумніви. Напр., у турецькім війську є до 80 відсотків неписьменних. Тимчасом, при сучасній високій техніці, вояк мусить бути ознайомлений з найскладнішими апаратами. Правда, американська військова місія, що має в Туреччині до 4,000 членів зробила дуже багато для технічного вишколу турецької армії. Однак Туреччина не може додержати кроку з розвитком військової техніки. Турки посилають своїх старшин на вишкіл до Англії і Америки. Але не можна догнати за пару років те, що було занедбане протягом довгих століть. В Греції внутрішні сварки не дають поставити озброєння армії на належний рівень. Окрім того країна ще не загоїла ран від недавньої громадянської війни.

В Югославії є інші труднощі: комуністичний уряд не хоче допустити більшу кількість американських інструкторів для реорганізації армії, бо боїться „буржуазно-капіталістичних впливів". Своїх технічних сил Тітові бракує, а тому нема належного вишколу ані озброєння. Порівняно з своїми сусідами — Угорщиною, Болгарією і Румунією Югославія озброєна дуже убого. Натомість сателітські армії мають від Москви наймодернішу зброю, зокрема панцерні авта.

Ця відсталість турецько-балканських країн, союзних з Британією і Америкою ,добре відома в Москві. Повідомляють, що на недавньому перегляді турецького війська в Анкарі, на який були запрошені дипломати різних країн, посол Москви, Лаврентьєв, іронічно сказав американському послові: „Вистачить на 24 години бою . . ." Знавці Туреччини, Югославії і Греції є того погляду, що Лаврентьєв не помилився. Звичайно і після окупації Туреччини чи інших малих країн боротьба могла б іти в формах партизанських, але вигляди партизанської війни знавці оцінюють дуже песимістично. Отже підсилення держав, що є в союзі з великими демократіями, це завдання першорядної ваги.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

Клявдія Олесницька

ПРИГОДА У ПАРКУ

Навіть метереологові тяжко було б назвати по імені те, що від ранку сипалось з навислої над містом сірої бараниці хмар: на сніг — зачорне, на дощ — загусте. Розсідалося клейкою верствою по одежі, павутинням нудьги затягало думки.

Мене поштовхнули у середину розгойдані двері „драґстору" і понад скринку рожево-зеленого мила (випродаж: один за три, два за п'ять), та пестру полицю сенсаційно-кримінальної літератури, я попала у кут, звідкіля нісся запах кави та голос радія. Сіла біля промоклого дідугана, який зараз же заввагою про погоду, намагався розпочати зі мною балачку, поки розмальована райдужними барвами „вейтерка" ставила передімною ароматичну філіжанку. Обділюючи балакучого сусіда розгубленою усмішкою, я слухала, як з вершка хмародера заповідач радієвої станції голосив, що саме біля його вікна перелітають пухкі, білі пластинки автентичного снігу. Розгорячкованим дишкантом, немов переповідаючи нервуючий епізод з бейсболевих змагань, описував він снігові герці, які саме розгривалися на його очах. Прирівнював їх до розшалілих рухів ґрипових бактерій, що їх у людському організмі лиш один, одинокий безконкуренційний РЕМ поборює успішно і найдешевше („затямне: ар-і-ем").

Перед вікном заповідача білі пластинки гуляли безжурно, навіть не прочуваючи, що, злетівши униз, у розгріту пащу міста, миттю стратять тугість та ангельську білину, і розплинуться на асфальті брудними дощевими слізьми. Я вірила заповідачеві, що високо над дахами міста падав правдивий, білий та розкішний сніг. І цього я заздрила йому навіть більше, — чим комфорту його вибагливої робітні, що її знимку оглядала недавно у журналі, а вона у цю мить, цілою силою контрасту, втиснулась мені перед очі.

Та цього ж таки вечора, — зневеч'я, не питаючи ворожбитів-метереологів про дозвіл, крізь простору та гостинну долину Гадсону, вігнався у місто морозний канадійський вітер. Потанцював дахами, — побушував вулицями та сціпив місто білою сніговою скатертю.

Мерщій вдягаюсь та вибігаю з хати. Сніг на вулицях Ню Йорку — це у першу чергу нікому непотрібний баляст. Це гаразд для власників домів — заковика для авт та пішоходів. А якщо б навіть вдалося йому пролежати ніч — на досвітку міські робітники відкриють вуличні крани, — пустять в рух моторові замітачки і поки прокинеться місто — змиють сніг з вулиць, наче білу миляну піну зі своїх чисто поголених лиць.

А мене кліщами схопила туга за міськими зимовими вечорами. Такими, коли крізь серпанок танцюючих сніжинок перлинами мерехтять світла, а хідники вкриті білим килимом глушать кроки вуличної юрби. У побіленій снігом одежі, людський хоровід спокійніє, звільняє ходу та, наче у танку, майже ритмічно, колихається по непевній ховзкій поверхні. Навіть рани великого міста: брудний заулок, стара кам'яниця, чи перехожий життьовий викидень з слідами невдач на лиці а недостатку на одежі — усе вигладжується і крізь прозору куртину снігу набірає майже реальної краси.

Туга за оманою такого зимового вечора вивела мене з хати на вулиці Ню Йорку і, зануривши лице в пролітаючий холодний пух, на радощах пробую гнати вперід. Та чи можна в Ню Йорку розігнатися по вулиці? Хіба вітрові! Тебе на кожному кроці спинить світло, авто, візок з дитиною, перехожі. Тому швидко завертаю у парк.

Писав якийсь чужинець, — відвідавши наше місто, що подивляв він у ньому не хмародери, „Білу Дорогу", темпо вуличного життя чи містерію підземної комунікації, але — Центральний Парк.

Бо в ніодному великому місті не дають мешканцеві такої вибагливої спромоги, нетомлячим проходом чи короткою їздою перескочити — наче з камення на камень через потік — з гамірної, хвилюючої вулиці, в розгорнені і пестливі рамена природи, не штивного ботанічного городу „на показ", але несплямленої, місцями майже дівичої природи. І то у самому ядрі міста!

Вступивши поза муровану огорожу, я зразу ж знайшлася в іншому світі. Дерева та кущі поприсідали під тягарем снігу як господині в багатих подільських кожухах. Гострий, непривітний контур скали вигладився під снігом мов під наївним пензлем бабуні Мозес Різдвяний малюнок. Я вигминула одиноку стрічну постать — чоловіка, що пестливо заохочував собачку до проходу. Собака за кожним кроком приставала та з видимим призирством струшувала сніг, що чіплявся її коротких, пелехатих ніжок. Завагавшися хвилю, чи йти протоптаною стежкою під місток, чи дряпатися по снігу — я сховзуючися кілька разів та помагаючи собі руками видісталася на горбок, а звідтіля на міст.

Вітер втихав, розсипаючи по землі залишки сніжних окрушин. Я повернулася лицем на південь, і враз пригадалася мені дивна гра, яку вигадала я колись давно дитиною, дома під різдвяною ялинкою. Як засвічували свічечки — я вибігала з кімнати, щоб таки зараз повернути назад, але зі залющеними очима. З простягненими руками я підходила так близько, поки доторкнула шпильок, а на лиці почула тепло світла („уважай! запалиш суконку, або перевернеш деревце"!). І аж тоді відкривала уперше очі — щоб не бачити нічого більше, лиш світло колірових свічечок, цяцьки і зелень. Ні фортеп'яні, який довгим кінцем вистрілював з кута кімнати мов гармата, ні великої китайської вази, з якої все щось сторчало: ні пера, ні рослини. Аж після таких маневрів, ялинка робила на мене вилеліяне враження і я переживала щасливий момент якогось майже фізичного включення в те, що в дитячій уяві було вершком краси і досконалості.

Цього вечора ,як понад засніжені дерева дивилась на величний профіль міста — я теж переживала піднеслий момент єднання з красою. Лиш що тут не треба було замикати „на щось" очі, чи „до чогось" обертатися плечима. Усе було викінчене, досконале. Понад м'які обриси засніжених, пухнатих дерев виростала стіна світляного мережива, високо прикріплена до неба химерною лінією дахів, мов тендітною мазкою тонюсенького пензля.

Хтось, хто колись подбав за це, щоб у самому нутрі залізно-бетонної метрополії залишити шматок природи — мусів мати надхнену візію цього, що тепер реальною картиною розгорталося на моїх очах. І може так як я — дякував Творцеві, що посилаючи на цю планету чоловіка, обдарував його творчим духом та невмовкаючою тугою за красою. Лиш — чому сама тут стою? Чому кругом ні живого духа? Чи розшалілий передсвяточний ярмарок, а з ним додатковий рух доляра врешті вспіли відобрати людині те цінне з чим Господь післав її на цей світ?

Немов у відповідь на мій докір, десь недалеко розсипалися по камені дрібні звуки металю. Це — на диво — під містком, на якому стою, а куди не дістався сніг, хтось починає вправляти „тепденс". Нищі тони бляшок на запятках, вищі під пальцями зливалися та бігали по камені, мов руки по клявіатурі. Але побіч досконалого ритму, я вичула щось нервуюче у цілій мельодії танку. Я вихилилася, але не бачила нікого, лише чорний вхід, що непривітно позначався на ясному тлі снігу.

(Закінчення буде).

...ОЇ ДОБИ

(„... ...а").

Той страшний і нечув... жорстокий експеримент, що його роблять російсько - комуністичні злочинці в СССР, а тепер всілякими способами намагаються поширити на цілий світ, мусять чітко уявляти всі, кому дорога свобода і хто бореться за кращу долю свого народу. Без цього неможлива перемога над комунізмом. Щоб остаточно перемогти його потребна не тільки воєнно -технічна, а й ідеологічна підготовка.

Але дізнатися про те, що діялось і дістеся за „залізною заслоною", не так то легко. Комуністи далеко хитріші за німецьких нацистів. Німці під час другої світової війни багато розстріляли і повішали людей, багато спалили в печах і заморили газами, але це робили майже відкрито, навіть демонстративно, щоб таким способом стероризувати населення.

Комуністи нищать незрівняно більше людей, мучать їх з далеко більшою жорстокістю, але все це робиться так досвідчено і спритно, що навіть місцеве населення або не знає про це, або знає дуже мало. Еміграційна преса здебільша лише частково відбиває жах московсько-комуністичної системи. Переважно це спогади окремих людей про концентраційні табори, в'язниці, тортури в льохах НКВД. Світ мусить бути вдячний авторам їх, що хоч деякою мірою розкривають очі на те, що є в дійсності „большевицький рай".

До спогадів поважної вартости, історично - документальної обґрунтованости належать спогади Лева Т. Орлигори „Будні нашої епохи". Велика перевага їх над іншими спогадами, що досі появилися в тому, що вона дає не фрагментальне, а широке полотно злочинного комуністичного панування. Автор веде читача за собою у високу школу, де секретар комячейки по-енкаведівському допитує студента і в поправнотрудову колонію НКВД, де нещасних ні в чому невинних українських селян мучать голодом, катують в ізоляторах на спеціяльних „станках" екзекуції, і в приміщення большевицького генерала, що багато знає таємниць про Троцького і хвалиться, що в революцію часто зустрічався з Сталіном, і в льох Чека, де відбуваються вишукані тортури, знайомить з жахіттями голоду в Україні, з життям шахтарів Донбасу, робітників Краматорську та інше.

...втор багато розповідає також такого, що було таємницею для виключної більшости населення СССР. Такими, наприклад, є відомості про жахливу смерть в льохах НКВД дочки секретаря Центрального Комітету Компартії України, про втечу і трагічну смерть начальника київського НКВД Балицького, про вбивство агентами Сталіна командарма Котовського, про зраду Щаденка та інше.

Прочитавши книгу Лева Т. Орлигори, стверджується загальне враження чогось страшнішого за пекло! (В книзі: факти, які заперечити ніхто не всилі, це своєрідний щоденник, де фігурують злі і добрі люди, їх точні адреси і так далі). Цілковиту рацію має автор, коли пише: „коли б хтось вирвався з пекла і попав в льох НКВД, він би жахнувся".

При цій садистично жорстокій системі всі, крім Сталіна, живуть під вічним страхом, — не тільки мати автора, що пише таємного листа синові, щоб він рятуючи себе, відмовився від батьків, а й большевицький генерал, що зброєю і власною кров'ю прочищав комуністам шлях до влади, і навіть сталінські „міністри".

Все це автор змальовує з великою експресією. Але поряд з цим на кожній сторінці відчувається, що тут не має жадної вигадки, що автор майже фотографічно описує те, що він сам безпосередньо спостерігав чи чув від друзів і батьків. Тому спогади Лева Т. Орлигори набувають характеру коштовного історичного документу нашої епохи. Мова книги жива, свіжа і образна. В авторові відчувається непересічний мистецький талант.

Книга Лева Т. Орлигори цікава й вартісна не тільки тим, що вона об'єктивно відбиває пекельний жах комунізму, не тільки тим, що написана кров'ю серця", і має „свіже й оригінальне оформлення", а й тим, що це є молоде українське серце, яке сповнене полум'яною любов'ю до окраденої Батьківщини. Автор репрезентує справжню молодь, що не вийшла ще за межі тридцяти років. Саме ця молодь в основному буде вирішувати долю України, до неї в першу чергу буде прислухуватися українська молодь за „залізною заслоною".

Отже, в цей вирішальний момент історії людства цікаво знати не тільки для українців, що являє з себе справжня українська молодь, яке її відношення до комунізму, а й для чужинців. На це питання існує дві невірні відповіді: одні думають, що українська молодь, проживши дитячі і шкільні роки під большевиками, сама стала непоправно-большевицькою, другі — що це є „покоління слимаків", себто вузьких, замкнених в собі еґоїстів, яких, мовляв, можна зробити людьми тільки прищепивши їм ідеї хвильовизму, себто українського комунізму. Так принаймні пише один дуже авторитетний і впливовий серед „хвильовистів" літературний критик. Коли б хоч один з цих поглядів був вірний, то над майбутнім України треба було б поставити хрест. На щастя, це не так. І це з повною переконливістю доводить один з найоригінальніших представників справжньої молоді, письменник Лев Т. Орлигора і його книга.

Українська молодь, особливо селянська, на собі відчула страшний, навмисне організований большевиками голод, на її очах в тяжких муках вмирали близькі, дорогі їй люди, вони бачили жорстокі картини розкуркулювання, вивози невинних селян на каторгу в Сибір і так далі. Ця ж молодь була свідками і страшної єжовщини. І все це вона пережила в ті роки свого життя, коли враження глибоко проходять в душу і залишаються в ній до кінця життя. Ні, українська молодь в своїй більшості не може простити большевицьким катам їхніх злочинів.

Тому слід побажати, щоб спогади Лева Т. Орлигори були видані українською і англійською мовами.

РЕЗУЛЬТАТ МІСІЇ УККА

(Закінчення зі стор. 1-шої)

еднання, Український Національно-Державний Союз) одноззгідно наступні позиції, як зобов'язуючі напрямні української політики в цьому питанні:

1. Співпраця українських політичних сил з різними американськими колами на відтинку протибольшевицької боротьби, оперта на відповідній політичній плятформі, потрібна так для українських визвольних змагань, як і для загальної протибольшевицької боротьби. Тому зазначені українські політичні установи та організації заявляють свою готовість провадити боротьбу проти большевизму і російського імперіялізму спільно з американськими антибольшевицькими колами за відповідних передумов.

2. Всі одностайно вважають, що на основі політичної концепції й організаційних форм т. зв. „Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби, створеного заходами „Американського Комітету Визволення Народів Росії", — така співдія з американськими колами неможлива, бо „КЦАБ" заперечує основні засади Атлянтійської Хартії і Об'єднаних Націй, — не визнає рівноправности народів та допускає до участи і встановлює перевагу представників російських політичних партій, які фактично стоять на плятформі російського імперіялізму і заперечують право поневолених народів, в тому й українського народу, на відновлення, незалежности своїх народоправних держав. Ця концепція в своїх основних заложеннях шкідлива для наших визвольних змагань і для загальної протибольшевицької боротьби, бо вона фактично:

а) Прямує до збереження російської імперії коштом дальшого поневолення України й інших неросійських народів;

б) Намагається послабити морально й політично найсильніший і найактивніший фактор протибольшевицької боротьби всередині СССР, що ним є національно-визвольні змагання неросійських народів за державну незалежність;

в) Спрямовує політику ЗДА на неправильний шлях підтримки російського імперіялізму й унеможливлює співдію національно-визвольних рухів з американською протибольшевицькою акцією;

г) Використовує американську підтримку й засоби для поборювання самостійницьких протибольшевицьких рухів поневолених Москвою народів.

Зазначені засадничі напрямні, на яких побудовано „КЦАБ", унеможливлюють таке його зреформування, — яке дозволило б на українську участь в ньому, а тому — будь-які заходи в цьому напрямку недоцільні. На майбутнє тільки повне відкинення наведеної концепції дасть змогу доцільно зорганізувати спільну боротьбу.

3. Українські політичні чинники можуть узяти участь в акції різних американських протибольшевицьких кіл, якщо будуть здійснені наступні передумови:

а) Позитивне ставлення до боротьби за державну самостійність України й інших поневолених Москвою народів. Кожне національне представництво, що включиться до спільного антибольшевицького фронту, має шанувати визвольну боротьбу всіх народів за свої незалежні демократичні держави в етнографічних межах і не протидіяти цій боротьбі. До цього спільного фронту можуть належати тільки такі російські — антибольшевицькі сили, які будуть визнавати ці засади й дотримуватися їх у своїй діяльності.

б) Кожне національне представництво зберігає повну незалежність праці в усіх ділянках визвольної політики. — Міжнаціональна співпраця здійснюється у формі координації, а не у формі спільного керівництва.

в) Міжнаціональна співпраця має відбуватися на основі паритетного представництва від кожної національної групи (рівність голосів кожного народу, як це має місце в Об'єднаних Націях).

г) Кожна національна група має бути заступлена справжнім і репрезентаційним представництвом політичної еміграції даного народу.

4. На підставі поданих вище передумов американські чинники мають можливість — зміцнити спільний антибольшевицький фронт, даючи одночасно свою політичною концепцією і її реалізацією запоруку здійснення цих передумов. Це також створить природні можливості для успішного діяння спільного фронту визвольної протибольшевицької боротьби народів, як давно поневолених у кордонах СССР, так і недавно поневолених — т. зв. сателітів.

Діяльність делеґації УККА в Европі

Дня 16. грудня 1952 р. до Мюнхена прибула делеґація американських українців у складі голови Українського Конґресового Комітету Америки проф. Л. Добрянського, урядуючого голови п. Дм. Галичина, та адвоката С. Яреми. Член Делеґації ред. В. Душник прибув до Мюнхена 4. грудня, перевівши в міжчасі вступні розмови з представниками усіх політичних українських середовищ, зокрема з представниками фракцій УНРади. Мета приїзду делеґації — безпосередній контакт з українськими політичними середовищами в Европі, а також виміна інформаціями в двох важливих спрвах: участь українців у протибольшевицькій акції „Американського Комітету Визволення Народів Росії" та питання об'єднання українських політичних сил.

17. грудня делеґація УККА у повному складі зложила візиту у приміщенні Виконного Органу УНРади, де їх прийняли і вітали Президент Андрій Лівицький, Голова ВО д-р Степан Баран та члени Президії і ВО УНРади. Фракціям УНРади була передана тоді письмова доповідь проф. Л. Добрянського в справі Американського Комітету Визволення.

Того ж дня Виконавчий Орган приймав гостей на вечері, де були присутні Президент Андрій Лівицький, урядуючий Голова УНРади І. Багряний, Голова ВО д-р С. Баран, члени Президії і ВО УНРади, Уповноважені ВО УНРади по різних країнах та члени Національної Ради, що на той час прибули до Мюнхена (пп. інж. І. Лучишин з Швайцарії та д-р Л. Макарушка з Бонн). Підчас вечері з обох сторін виголошено багато промов, що виходили поза межі привітальних і чемностевих заяв та порушували важливі політичні проблеми.

18. грудня перед полуднем відбулася ділова зустріч чинників УНРади з делеґацією УККА. По привітальній промові для делеґації Президента А. Лівицького й відповіді на неї п. Дм. Галичина, Голова ВО д-р Ст. Баран та п. Дм. Галичин виголосили доповіді на тему співпраці поміж УНРадою, як екзильним Державним Центром, та УККА як політичною репрезентацією американських українців. Стверджено потребу тіснішої співпраці й обговорено можливості її практичного здійснення. Далі, у відповідь на згадану письмову доповідь проф. Л. Добрянського, виступали інж. Дм. Андрієвський та ред. М. Лівицький, викладаючи й обґрунтовуючи становище ВО УНРади в справі акції „Американського Комітету Визволення Народів Росії". Стверджено, що ВО УНРади, за існуючих передумов, не бачить можливости для українців включитися до цієї акції, відкидаючи зокрема — будь-яку співпрацю в проросійським „Координаційним Центром Антибольшевицької Боротьби". Ці позиції, що їх уже нераз висловлювали кола УНРади, були передані пізніше делеґації УККА у формі окремої записки та супровідного листа до неї.

Того ж дня о 4-ій год. пополудні члени ВО й УНРади на чолі з Президентом А. Лівицьким, урядуючим Головою УНРади І. Багряним і Головою ВО д-ром С. Бараном,, були присутні на прийнятті, що його влаштувала делеґація УККА для представників українських політичних і громадських організацій та преси.

19. й 20. грудня відбулися цілоденні наради делеґації з представники усіх українських політичних середовищ в присутності гостей від громадських організацій та представників преси, що були присвячені справі „Американського Комітету Визволення Народів Росії". Першого дня проф. Л. Добрянський виголосив довшу доповідь, інформуючи про умови, на яких українці могли б тепер приступити до акції згаданого Комітету. Як було видно з цих інформацій, Американський Комітет Визволення пішов лише на незначні поступки і далі стоїть на тому, що українці мають вступити до „Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби" при затриманні основних засад його структури і політичної концепції. Тому представники українських політичних угруповань, висловлюючись усі за співпрацю з протибольшевицькою акцією американських кіл, рішуче відкидали українську участь у „КЦАБ". Від фракцій УНРади обґрунтовували українські позиції пп. д-р Л. Макарушка (УНДО), ред. М. Воскобійник (УРДП), інж. С. Довгаль (УСП), ред. М. Лівицький (УНДС), інж. Дм. Андрієвський та проф. Ю. Бойко (ОУН). Ред. Штикало (ЗЧ ОУН) та полк. А. Кмета (СГД) висловлювалися в тому ж дусі.

19. грудня, після додаткових вияснень проф. Л. Добрянського, ред. М. Лівицький, в імені 5-ох фракцій УНРади, ще раз обґрунтував українські позиції, подаючи конкретні передумови, за яких могла б здійснитися українська участь в акції Американського Комітету Визволення та зпропонуючи покликання комісії для остаточного сформулювання українських позицій. Представники ЗЧ ОУН (ред. Штикало) та СГД (полковник Кмета) заявили, що вони підтримують висловлені представниками фракцій УНРади позиції.

Нарада покликала „Тимчасову Ділову Комісію", що має протягом певного обмеженого часу займатися справами зв'язаними з акцією Американського Комітету Визволення.

Дня 21. грудня наради продовжувалися для обговорення справи консолідації. Розпочинаючи нараду, п. Дм. Галичи підкреслив те велике значення, яке надають внутрішньо-українській консолідації американські українці, та прочитав уступ з постанов Конґресу Українців Америки. На бажання присутніх, щоб першим забрав голос хтось з тих організацій, що входять до УНРади, від фракції ОУН виступив інж. Дм. Андрієвський, обґрунтовуючи потребу консолідації на базі УНРади, двері якої відкриті для інших угрупувань. Представники ЗП УГВР — п. Ребет і Стахів та пп. Кордюк і З. Пеленський обстоювали погляд, що УНРада не повинна зв'язувати себе з екзильним Державним Центром УНР, бо існування цього останнього та підкреслювання „леґітимности" не мають ніякого значення. До них, в дещо злагідненій формі, прилучився представник СГД полк. Кмета. Ред. Штикало заявив, що для ЗЧ ОУН справа консолідації виглядає тепер ще недозрілою, а тому треба обмежитися координацією праці у формі періодичних спільних нарад на зразок наради 20-25 червня 1952 р.

Ред. Микола Лівицький та інж. С. Довгаль відкидали критику на адресу Державного Центру УНР і обґрунтовували потребу затримання його саме в інтересах української визвольної боротьби, стверджуючи м. ін., що нинішні противники Державного Центру Української Народної Республіки ще недавно не відкидали потреби його існування, бо ЗП УГВР вела з ним переговори про співдію, а ЗЧ ОУН підписали статут УНРади, побудований на системі Державного Центру УНРади. Лише СГД відкинув вступ до УНРади через її пов'язанність з Українською Народньою Республікою, хоч такий вступ не був рівнозначний з перекресленням монархістичних концепцій СГД.

Після виміни думок вирішено уповноважити президію наради з 20-25 червня 1952 р. скликати періодичні наради для обговорювання й знайдення практичної розв'язки питання консолідації.

Пробувши ще кілька днів у Німеччині і відвідавши в Новому Ульмі урядуючого Голову УНРади п. І. Багряного, делеґація УККА виїхала до Риму та інших столиць Европи. В початку січня 1953 р. вона ще має на коротко повернутися до Мюнхену, щоб зазнайомитися з виробленими в міжчасі позиціями у справі співпраці з американцями на відтинку протибольшевицької боротьби.

Українські політичні і громадські організації щиро і сердечно вітали делеґацію УККА, висловлюючи признання американським українцям за їх визначну і жертвенну допомогу українській визвольній боротьбі та за невпинну пропаґанду української справи на терені великої американської держави, що стоїть у проводі вільного світу. Зокрема, ВО УНРади дуже задоволений нагодою, яка дозволила йому нав'язати безпосередній діловий контакт з визначними представниками американських українців.

(Укр. Інформ. Бюро).

НАРАДИ ВО УНРАДИ З УПОВНОВАЖЕНИМИ В РІЗНИХ КРАЇНАХ ЕВРОПИ.

Одночасно з приїздом делеґації УККА, в Мюнхені відбувся з'їзд Уповноважених ВО УНРади в різних країнах Европи пп.: інж. С. Созонтова (Франція), сотн. М. Опаренка (В. Британія), д-ра В. Федорончука (Італія), д-ра Б. Кентржинського (Швеція), інж. А. Кішки (Еспанія), та ред. Б. Осадчука (Берлін). 17. грудня уповноважені взяли участь у засіданні ВО УНРади, — що було присвячене загальним справам. — 18. грудня відбулося спеціяльне засідання ВО з участю членів Комісії Зовнішніх Зносин УНРади. Інж. Дм. Андрієвський коротко накреслив основні лінії української зовнішньої політики, після чого поодинокі Уповноважені здали звіти з своєї діяльности та схарактеризували умови праці і ступінь зацікавлення українською проблемою в країнах їх побуту. По звітах відбулася жвава виміна думок.

Окрім того, Уповноважені ВО УНРади мали змогу перевести ряд ділових розмов з Головою ВО і керівниками поодиноких ресортів та одержати вказівки щодо дальшої праці. Вони брали також участь у всіх зустрічах і нарадах з делеґацією УККА.

(Укр. Інформ. Бюро).

З відвідин делеґації УКК в Лондоні і Мадриді

Лондон. — Дня 31 грудня 1952 і 1 січня 1953 делеґація УКК відвідала столицю Англії, де відбула низку інформаційних нарад. Ввечорі 31 грудня відбулася зустріч делеґатів УКК з представниками всіх місцевих українських угрупувань. Про працю УКК та завдання його европейської місії інформував приявних п. Д. Галичин українською мовою, а проф. Л. Добрянський англійською. Зібрані представники місцевих українців виявили повне розуміння для праці і справ, які веде УКК і їх бажанням, подібно як і бажанням українців в інших европейських країнах, було головно те, щоб в майбутньому вдержувати тісні зв'язки та особисті контакти між українськими представництвами в поодиноких країнах та УКК. В нарадах в Лондоні взяли участь представники таких громадських установ і політичних угрупувань: Представництво Виконного Органу УНРади, Об'єднання Українців у Великій Британії, ДОБРУС, Студентське Т-во „Обнова", Т-во Журналістів, СУМ, Об'єднання Українців б. Вояків, Українська Національна Гвардія, ОУН, ОУНР, УРДП, УНДС, УНДО, УСП, Союз Української Соціялістичної Молоді та Союз Земель Соборної України.

Перед поїздкою до Лондону, два члени делеґації У. К. К.: проф. Л. Добрянський та ред. Володимир Душник, відвідали Мадрид, де мали зустріч з місцевою українською колонією, представниками еспанського уряду та місцевим американським амбасадором. В супроводі місцевого представника УНРади інж. А. Кішки, делеґати УКК відбули півгодинну розмову з еспанським міністром закордонних справ Мартином Артахом та міністром національного виховання Руїсом Хіменесом, як теж з директором департаменту чужомовних передач Національного Радія п. Люїсом Андресом, директором радіо-передач С. Е. о. Морійом, що є теж директором „Центру Східніх Студій", при якому існує український відділ, та з представником „Обра Католіка" п. Могеданом. Темою всіх тих розмов були переважно спільні проблеми комуністичної загрози для вільного світу та боротьби проти тої загрози і українська участь в тій боротьбі. На ці теми впливовий місцевий щоденник „Я" надрукував обширне інтерв'ю з проф. Добрянським і В. Душником. В рямцях українських радіопередач В. Душник передав привітання від УКК для українського народу на Батьківщині.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМАНДАНТ В БЕРЛІНІ

Берлін. — Командування американськими збройними силами в західному Берліні перебрав минулого понеділка ген. Томас С. Тімбермен, що приходить на місце ген. Л. Метьюсона, який після двох років служби на тому пості переходить тепер на інший пост в Орлеані у Франції. Ген. Тімбермен буде не тільки військовим командантом, але рівночасно й дипломатичним представником. Тому, що Берлін є все ще під військовою окупацією, ген. Тімбермен очолюватиме теж аліянтську Окупаційну Раду.

• РОЗШУКИ •

Пошукую своїх синів Миколу, Михайла і Володимира, а також рідних. Прошу о передрук за кордоном.
ОМЕЛЬКО ДЯЧЕНКО
23 Breese St., Utica, N. Y.

Розшукую МИХАЙЛА БАБІЯ з Толідо, Огайо. Прошу зголоситись на адресу: SKAKUN, 658 Haver Hill Avenue, W. Paterson, N. J.

Пошукую сина МИКОЛУ ЛИМАРЯ нар. 1924 р., забраного німцями при відступі з України. Також знайомих Палажку Касян з донькою і внучком Андрієм, які з Піртену в Німеччині виїхали до Шікаґо й Антоніну Радько теж у Шікаґо. Прошу хто знає про них, відгукнутись на адресу Danylo Lymar, 416 S. 3 Str., Yakima, Washington.. Всі часописі прошу передрукувати.

УВАГА ФИЛАДЕЛФІЯ!

Управа Відділу УККомітету і Громадський Комітет у Филаделфії запрошують цією дорогою усі місцеві організації і товариства, як теж організації Кемдену, Бристолю, Честеру, Вилмінгтону, Мілвілу, Трентону та інших довколишніх громад, щоб вони вислали своїх представників на важливі наради в справі влаштування у Филаделфії репрезентаційного Дня Української Незалежности, що має відбутися в суботу, дня 24-го січня. Наради в цій справі відбудуться у Филаделфії, в залі Дому Українських Горожан при 847 Норт Френклін Стріт, в неділю, дня 11-го січня 1953, о год. 1-шій вполудне.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Тов. І. Франка, від. 266, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. січня в год. 7·30 ввечорі, в залі церковній О. Миколая. Проситься всіх прибути на ці збори, бо буде звіт з діяльности за рік 1952 і також обговорення Ювілей нашого відділу, котрий припадає на місяць лютий. Також проситься тих, що ще не зложили свого дару на Союзівку, проситься це зробити якнайскорше. Проситься членів прийти на час. Також приведіть кандидатів на нових членів в цім нашім ювілейнім році. —Т. Сюрко, предс.; Ю. Грицай, кас.; В. Труфим, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Бр. Пр. Тройці, від. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. січня, о год. 2. по полудні, в Укр. Нар. Домі, 3101 O'Donnell St. На річних зборах, що відбулися 14. грудня вибрано уряд на 1953 р. такий: Д. А. Пісейкий, предс.; І. Малко, секр і кас.; Контрольна комісія: Г. Іванович, Й. Мармаш, М. Хомішак. Проситься всіх членів прийти на означений час, та вислухати звітів урядників і контрольної комісії за 1952 р.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. січня 1953. Просимо всіх членів прийти. Особливо буде цікаво довідатись членам, що не були на річних зборах про зміст і постанови, які були ухвалені на річних зборах. Члени, що хотять платити річно, нехай прийдуть цим разом. Пригадуємо, що одна тверда постанова є: ті члени, що платять місячно не можуть вже затягати з вкладками, таких хто на час не заплатить, суспендуємо безпроволочно. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас, М. Сеник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. січня, о год. 2. по полудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Евеню. Присутність всіх членів є обовязкова бути на зборах. Буде звіт контролі за 1952 рік івибір уряду на 1953. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. січня 1953 р., о годині 5. по пол., в залі церковній при 526 Вест Расн Евеню. Проситься усіх членів прибути на ці збори де буде вибір нового уряду та звіт з 1952 року. — Варвара Дубас, предс.; Йосифіна Стахура, кас.; Марія Перич, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Бр. св. Димитрія, від. 288 повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 11. січня, в Укр. залі в год. 1:30 по полудні. Проситься всіх членів прийти на ті збори, бо будуть звіти уряду а також вибір уряду на рік 1953. Проситься всіх членів прийти на час бо маємо важні справи до полагодження. — М. Брус, предс.; В. Гойзан, кас.; Д. Мушастий, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102 відбудуться в неділю, 11. січня, зараз по другій і третій Службі Божій, в залі церковній, 2280 W. 7th. Подається до відома всім членам, що член захорівший має повідомити надзирателя хворих, або когось з урядників, бо вразі не повідомлення може бути причина виплати хорої запомоги після річної ухвали. — За уряд: М. Декан, предс.; В. Форемний, заст.; С. Косик, кас.; М. Кавка, рек. секр.; М. Бобечко, фін. секр.; І. Галущак, Д. Країло, М. Бобечко, надзирателі хворих; В. Жик, В. Кухта, І .Ставчиничий, контрольори.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. січня, о год. 1:30 по пол. Проситься всіх членів прибути бо буде справоздання за минулий рік і інші справи до вирішення. Уряд на 1953 рік є в такім складі: М. Шибінський, предс.; М. Фук, заст.; Й. Білик, секр. і кас. І. Ліцовський заст.; Стефанія Ліцовська-Редеґен, рек. секр. Бр. і Клюбова контроля: І. Новаківський і адв. А. Паслов.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" від. 430 повідомляє, що побір складок за січень відбудуться в неділю, 11. січня від години 11:30 до 1. в Українськім Клюбі при 847 N. Franklin St. З огляду на річні збори відділу, які відбудуться в цьому місяці просимо членів о терміновe сплачення складок за січень і вирівняння всіх залеглостей. — Р. Дяків, О. Вакай, Р. Семків.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36 повідомляє своїх члениць, що збори відбудуться в неділю, 11. січня, в год. 4:30 по полудні, в залі церковній, під ч., 305 Гудсон Евеню. Просимо членкинь прийти, бо контроля здасть справоздання за 1952 рік. Уряд на 1953 рік є такий: Юстина Лиса, предс.; Настазия Восціховська, заст. Софія Гунька, секр. Настазія Гунька, заст. Христина Бялецка, кас.; Марія Шворш, заст. Контроля: Марія Онуфрик, Марія Гойсак, Єва Тимків. Надзирателі хворих: Анна Воляк, Татіяна Базій і Ксеня Лялька. Прапорчиці: Анна Стрілець і Анна Максимів. Господиня залі: Татіяна Гарбуз. Маємо Альманах на продаж. Проситься зложити свою жертву на Союзівку.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗАС. — Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 21. грудня і всі справи були полагоджені. Уряд вибрано на рік 1953: Б. Музика, гов.; М. Левусь, заст.; В. Феден, кас.; Т. Боруцкі зас.; Д. Яремко, секр. фін.; М. Білик, секр. рек. Контрольори: А. Шульскі, В. Кондрук і І. Пелешко. Збори відбуваються на 15-го, або перша неділя по 15-тім. — Dmytro Jaremko, Sec., 238 So. Ferree K.C.K. Phone FAIrfax 5257.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292 подає до відома усім своїм членам, що на річних зборах 21. грудня 1952 вибрано уряд на 1953, а саме: В. Дідик, предс.; М. Дужий, заст.; Д. Дубрівський, рек. секр.; М. Ґузиляк, кас.; П. Кізел, секр, фін. Контрольна Комісія: І. Ващук, П. Сотник і С. Зальопаний; доглядачі хворих: Анна Любінська до жінок і Г. Маланяк для мущин. Перші збори в 1953 р. відбудуться 11. січня, о год. 1:30 по пол., в залі УНДому при 4655 Martin & Michigan Axe., на котрі повинні обов'язково прибути усі члени. Всі вкладки треба платити найдальше до 25-го кожного в місяці. Позамісцеві повинні присилати на час до секретаря відділу Peter Kizel, 4928 Schlaff, Dearborn, Mich. — В. Дідик, предс.; П. Кізел, секр.; М. Гузиляк, кас.

РАНКІН, ПА. — Бр. св. Григорія від. 24, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. січня 1953 р., о год. 2. по пол., під ч. 223 в домі секретаря. Проситься прийти на означений час, бо буде справоздання за 1952 рік. Довгуючі члени повинні вирівняти свій довг. Кожний член повинен дати $1 на Союзівку. Хто має своїх знакомих, а не є членом УНСоюзу по приведіть на збори, а секретар їх впише. — А. Круль, предс.; Анну Кушнір, кас.; Н. Щур. секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182 подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. січня 1953 р., о год. 2. по пол, в залі Парохіяльній, 45-47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори на вирівняти свої належитості. Тепер є нагода стати членом УНСоюзу. Хто бажає бути членом просимо прийти на збори і вписатися до Союзу. — Уряд.

ЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11. січня 1953 р., в залі де звичайно, точно о 2. години по полудні. Тому, що є важні справи до полагодження, проситься членів прийти. Таксамо пригадується членам, що цего місяця, секретар збирає датки від членів на Союзівку. Також є Альманах „Свободи" на продаж. Таксамо пригадуєм членам, що почавши від цего року не будемо ходити по хатах за розметом, а будемо збирати на залі кожного місяця в другу неділю по першім від 2. до 4. год., або в секретаря вдома. — І. Витящ, предс.; Д. Яворський, секр. Адреса секр.: Daniel Yaworsky, 2423 W. 3rd St., Chester, Pa.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. „Єдність", від. 163. відбудуться в неділю, 11. січня 1953 р., в Домі Горожан, 847 N. Franklin St., в 1. год. по полудні. На порядку дня буде звіт уступаючої управи та контрольної комісії, дискусія над звітами, вибір нової управи та контр. комісії і плян праці на наступний рік. По зборах буде Тов. Забава. Всіх дорослих членів присутність обовязкова. — П. Мельник, предс.; С. Филик, рек. секр. І. Потучко, фін. секр.;

ЛУДЛОВ, МАСС. — Тов. ім. І. Франка, від. 253 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. січня, о год. 2. по полудні, в церковній залі, в Лувлов, Масс. Крім устійненого порядку нарад буде звіт урядників з цілорічної праці відділу. Просимо всіх численно прибути. — П. Хомин, предс.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. ім. І. Франка, від. 334 подає членам до відома, що річні збори і разом місячні відбудуться в неділю, 11. січня 1953 р., в У. Н. Домі, о 1. год. по полудні. Проситься членів прийти на ці збори бо буде справоздання уряду за минулий рік і буде вибір уряду на 1953 рік. — М. Задерецкі, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рекр секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. січня, о год. 2. по полу., в У. Н. Домі, четверта і Ворт вул. Просимо членів явитися на час і вирівняти свої довги. Уряд і контроля здасть звіт за 1952 р., і буде вибір уряду на 1953 рік. Рівнож просимо членів заплатити даток на Союзівку. Неприявність члена на зборах підлягає карі після статута. — Уряд.

САВТ ДЕРФІЛД, МАСС. — Річні збори Тов. Галицька Січ, від. 207 відбулися 21. грудня 1952 р. На тих зборах зістав вибраний той сам уряд який був в 1952 р.: М. Рева, предс.; П. Дацишин, заст.; Я. Романюк, кас.; В. Гудима, заст.; О. Сельський секр.; І. Олійник, заст. Контрольори: І. Сторожук і І. Олійник; опікуни хворих: Гр. Валько і О. Гринишин. хорунжі: К. Сусин і Р. Ситник; дверник Гр. Валько. Збори будуть відбуватися, що друга неділя по першім. — М. Рева, предс.; Я. Романюк, кас.; О. Сельський, секр.

БЕЙОН, Н. ДЖ. — Річні збори Бр. св. Михаїла, від. 213, відбудуться в понеділок, 12. січня, а не в вівторок через Новий Рік. Кожного члена є обовязком прибути на річні збори, бо буде справоздання касове, звіт Контрольної Комісії і вибір нового уряду на рік 1953 і дуже багато важних справ для добра Братства і Народного Союзу. Неявлений член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — А. Басараб, предс.; М. Пахолок, кас.; О. Ковильський, секр

ЮТИКА, Н. Й. — Повідомляється членів відділу 484, ім. Т. Шевченка, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. січня, о год. 6. ввечорі, в приміщенні Української Католицької залі при 1108 State St. Наступні місячні збори відбуватимуться кожної суботи по першім згідно з ухвалою річних зборів. Нововибраний відділовий уряд на рік 1953: Ф. Літинський, предс.; М. Козар, заст.; В. Запаранюк, фін. секр.; І. Коломисць, рек. секр; В. Бурак, кас.; Ю. Рабій, Т. Непораний і В. Івасів, контрольна комісія. — В. Запаранюк, фін. секр.

ФРАНКФОРД, КОНН. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідом, що річні збори відбудуться в суботу, 10. січня в домі У. Горожан на Wakelling St. Проситься прийти хотяй раз в рік на збори, де довідаєтесь як знаходиться відділова каса. Буде вибір уряду на 1953 рік. Контрольну комісію проситься прийти у п'ятницю, 9. січня до Клюбу до перегляненя книжок — М. Шанайда, предс.; Т. Боднарський, кас.; Т. Радимський, секр.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. — [...] збори Тов. ім. Т. Шевч[...] 267 відбудуться в су[...] січня, о год. 8. вечоро[...] Івана Агреста. Всі чл[...] вязані явитися на ци[...] бо маємо дуже важні с[...] полагодження. Не явив[...] член буде підлягати карі [...] ухвалять на цих річних зборах. Програма зборів: справоздання уряду, вибір урядників і різні справи. — Т. Аґрест, предс.; К. Дідух, секр.

[...] [...]дні. В [...] [...]трольної Комісії, фі[...] [...]ня звіт; перекача діловодства нововибраній Управі відділу та інші важні справи. — Управа.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. М. Грушевського, від. 219 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. січня в год. 7:30 ввечорі, в Укр. Прав. Залі, 675 Савт 19. вул. Обовязком всіх членів прийти на збори бо є важні справи до полагодження. Кожний неприсутний член буде караний після статута. — Гр. Дорошенко, предс.; А. Барон, кас.; А. Мудровський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира від. 130, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. січня, о. 8. год. увечорі в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 7. вул. в Ню Йорку. Проситься всіх членів прибути на згадані збори. Уряд перевибраний на наступний рік є: Й. Марків, прдс.; І. Серединський, заст.; Г. Лучанко, фін. секр.; П. Горішний, заст. М. Кравчук, кас.; С. Турчин, заст.; І. Малець, рек. секр.; Н Дебельський, заст; Контр. Комісія: М. Коваль і В. Вересюк. Тростісти: П. Боднар і А. Табака. Дозорці хворих: П. Малець, Н. Козуляк, Н. Дзюма і Д. Стешин. Прапорчики: Д. Шпак і П. Галатин. — І. Малець. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Дністер", від. 361 відбудуться в суботу, 10. січня 1953 р., о год. 8. ввечорі, в домівці Т-ва, 119 Ave. A. I. поверх. Тому, що це перші збори в новому році, проситься членів прибути обовязково. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Варагура, рек. секр.

• НАУКА •

! ТРЕНТОН І ОКОЛИЦІ !

Перший інформативний виклад з ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ під гостинним керівництвом відомого викладовця з Джерзі Сіти, **Інж. Др. Кость Церкевича,** відбудеться в неділю 11 січня о год. 4 п.п. в домі п. О. Кривенка, 1328 Deutz Ave., Trenton, N.J.

Заінтересовані можуть зголоситися в мене або під час викладу.

Інж. Т. ЛЕВИЦЬКИЙ,
635 Centre St., Trenton, N. J.

Посмертні Згадки

ПАВЛО ҐАВРОНСЬКИЙ, член Бр. св. Василія Великого, від. 364 У. Н. Союзу в Клівленд, О., помер 17. грудня 1952 р. по довшій і тяжкій недузі в 69. році життя. Покійний родився в місті і повіті Жовква, Зах. Україна. Оставив подружені діти: Катерину, Михайла, Стефана, Теклю, Василя, Марію і Йосифа в Японії при війську, та 14 внуків. Похорон відбувся 20. грудня з похоронного заведення до церкви св. Ап. Петра і Павла при участи дітей, родини, членів і приятелів. — В. И. П.!
Е. Білецький, секр.

МИХАЙЛО МАКАР, довголітній член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211 У. Н. Союзу в Стейплетон, Н. Й., помер 20. грудня 1952 р. по довгій недузі в 72. р. життя. Покійний походив зі села Бабинці, пов. Рогатин, Зах. Україна. До Союзу вступив 1923 р. Полишив в смутку дружину Евдохію, дітей Ольгу, Василя, Николу і Марію, двох зятів і одну внуку. Похорон відбувся 24. грудня з похоронного заведення до укр. греко-кат. церкви при участи родини, членів Бр. і знайомих на St. Mary Cemetery в Staten Island. — В. Й. П.!
Т. Соколовський, секр.

П О Д Я К А

Приносимо нашу сердечну подяку Родині, Друзям, Знайомим і всім, хто взяв участь і допоміг нам гідно відпровадити в останню путь незабутнього

СТЕПАНА КОВБАСНЮКА,

який несподівано упокоївся пізно уночі, в понеділок 22-го грудня, 1952 року.

Зокрема дякуємо Всечесному Отцеві Митратові Л. Веселовському за відправу парастасів в середу і четвер та похорону в п'ятницю, 26-го грудня.

Вдова СТЕПАНІЯ КОВБАСНЮК
Дочка ВІРА КОВБАСНЮК-ШУМЕЙКО
Зять АНТІН ШУМЕЙКО.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиросердечну подяку всім тим, що прийшли нам з моральною і матеріяльною допомогою в час нашого великого нещастя — довгої і тяжкої недуги та смерти і похорону дорогого нам Мужа, Батька і Брата

бл. п. Мґр. ТАДЕЯ ҐАВДЯКА,

який упокоївся в Бозі 19. грудня 1952 р.

Зокрема складаємо подяку Всч. о. Миколі Збирові та Всч. о. Мохнацькому за відправлення Парастасу і Служби Божої, о. М. Збирові за зворушливу прощальну доповідь. ВП. Родині о. М. Збира, проф. Михайлові Добошеві і хорові, п. Корчинському і хорові за прекрасне відспівання Панахиди і Служби Божої по помершому, Друзям і Знайомим Помершого за вінки, квіти, Служби Божі і вислови співчуття, а це: Панству: О. Матківським, проф. М. Добошам, Д. Мінчакам, Є. Мінчакам, Інж. М. Мінчакам, Інж. Б. Кивелюкам, В Кузикам, О. Сарахманам, Інж. П. Смородським, І. Кулинякам, Б. Стельмахам, Інж. О. Гатарським, Сенейкам, Інж. Р. Яримовичам, В. Киям, Михайловим, В. Чарнотам, Родині Помершого Інж. Б. Коссакам, паням: проф. Я. Ціханській, проф. Д. Огродник, панам: Інж. Ю. Гавриловому, М. Бориславському, Б. Малецькому, П. Рацові, О. Кобільникові, К. Ліщинському, Всч. Сестрі Настоятельці Андреї за участь в похороні школи при гр. кат. Парохії в Честер, Товариству „Самопоміч" в Честер, та всім тим, що відпровадили Покійного на місце вічного спочинку, — складаємо щиросердечне Спасибіг.

Горем прибиті:
Дружина МИХАЙЛИНА, дочка ОКСАНА ҐАВДЯКИ;
Брат ОМЕЛЯН, братова АННА, братанич ІГОР ҐАВДЯКИ;
сестра СТЕФАНІЯ, шваґер КОЗЬМА КУЗЬ.

ТАРЗАН, ч. 2984. Атака.

THE ELEPHANT-MEN RUSHED FORWARD SHOUTING. "TANTOR!" CRIED TARZAN, LAYING A HAND ON BLACK MALLUK'S SHOULDER."BUNDOLO MALLUK! KILL, TANTOR! KILL!"

AS BLACK MALLUK DROVE THE ELEPHANT-MEN FROM THE CORRAL, TARZAN AND KAILUK SPED TOWARD THE REAR WALL AND DARKNESS.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Люди від слонів побігли вперед, викрикуючи. „Танторе!", кричав Тарзан, кладучи руки на лопатки чорного Маллюка. „Бундоло Маллюк! Вбивай, Танторе! Вбивай!"

Коли чорний Маллюк вигнав людей від слонів із огорожі, Тарзан і Кейлюк спішилися до задньої стіни і темноти.